EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Dokument ze zasedání

26. 4. 2005 B6-???

NÁVRH USNESENÍ

který na základě otázky k ústnímu zodpovězení s rozpravou B6-??? a B6-???,

v souladu s čl. 108 odst. 5 jednacího řádu

předložil Jean-Marie Cavada

za výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

o pokroku v roce 2004 při vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva (články 2 a 39 Smlouvy o EU)

B6-???

Usnesení Evropského parlamentu o pokroku v roce 2004 při vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva (články 2 a 39 Smlouvy o EU).

Evropský parlament

– s ohledem na čl. 108 odst. 5 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A6-....),

A. připomíná svá nedávná usnesení z 31. 3. 2004 (Ribeiro y Castro) a z 14. 10. 2004 (Bourlanges), ve kterých již zhodnotil uskutečňování Programu z Tampere a formuloval svá první doporučení pro Evropskou radu, jež následně přijala dne 5. listopadu 2004 Haagský program stanovující základní směry pro prostor svobody, bezpečnosti a práva pro následujících pět let,

B. vzhledem k rozpravě dne 11. dubna 2005 a k několika odpovědím Rady a Komise na otázky k ústnímu zodpovězení (…),

C. vědom si toho, že během minulého roku, s výjimkou přesunu jedné části plánovaných opatření v oblasti nelegální imigrace do spolurozhodování, nedošlo k požadovanému pokroku při uskutečňování prostoru svobody, bezpečnosti a práva v porovnání se znatelným rozvojem jiných oblastí činnosti Evropské unie nebo dokonce mezivládní spolupráce v oblasti obranné nebo bezpečnostní politiky,

D. bere na vědomí, že takto se postupně zablokovala také jednání na úrovni Evropské rady, která během roku 2004 třikrát konstatovala, že rozhodnutí Unie se uvádějí do života s velkými obtížemi, zvláště v oblasti policejní a soudní spolupráce v trestních věcech a konkrétněji v boji proti terorismu a mezinárodní kriminalitě,

E. zneklidněn tím, že přes opakované výzvy musí k dnešnímu dni ještě devět starých členských států a šest nových členských států ratifikovat protokol k Úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních mezi členskými státy Evropské unie ze dne 29. května 2000 a jedenáct zemí stále neratifikovalo protokol k Úmluvě o Europolu ze dne 27. listopadu 2003,

F. velmi zneklidněn zpožděními a obtížemi, které jednotlivé členské státy konstatovaly při zavádění evropského zatykače, jakož i zdrženlivostí v iniciativách týkajících se soudní nebo mediační pomoci v oblasti občanského práva, kterou by některé země raději omezily pouze na přeshraniční případy; všechny tyto skutečnosti prokazují malou důvěru, jíž jsou poznamenány vztahy mezi jednotlivými členskými státy,

G. vědom si toho, že některé členské státy hodlají řešit tuto zablokovanou situaci rozvíjením nových forem posílené spolupráce (iniciativa Schengen+), což by paradoxně mohlo ještě více zkomplikovat již beztak velmi složitou institucionální a operativní situaci,

H. přesvědčen o tom, že všechny tyto skutečnosti ohrožují politickou důvěryhodnost Unie a legitimitu jejího působení ve chvíli, kde jsme konfrontováni s výzvami skutečně širokého rozsahu, ať už se jedná o migrační politiku, o kontrolu hranic, o prosazování svobod nebo o boj proti nadnárodní kriminalitě a terorismu , a že je tudíž nutné za každou cenu dát nový impuls budování společného prostoru a posílit vzájemnou důvěru všech 25 členských států a připravit se na vstup kandidátských zemí,

Co nejrychleji odstranit demokratický deficit a prosadit homogenní právní rámec v prostoru svobody, bezpečnosti a práva

1. znovu vyzývá Radu, aby vytvořila homogenní právní rámec pro politiky spojené s prostorem svobody, bezpečnosti a práva a aby okamžitě převedla soudní a policejní spolupráci do rámce Společenství s uplatňováním článku 42 Smlouvy o Evropské unii a v souladu s článkem 67 Ústavní smlouvy všeobecně rozšířila kvalifikovanou většinu v Radě a používání postupu spolurozhodování na všechny politiky spojené s prostorem svobody, bezpečnosti a práva;

2. upozorňuje Radu na to, že pokračování současné situace, kdy se čeká na ratifikaci Ústavní smlouvy, nejenom zvětšuje současný demokratický deficit, ale rovněž znemožňuje společná rozhodnutí všech 25 členských států a prakticky činí nekontrolovatelným jejich uskutečňování (jak vyplývá z vyhodnocování prováděného samotnou Evropskou radou);

3. v důsledku toho vyzývá Komisi, aby do září 2005 vypracovala návrh rozhodnutí podle článku 42 Smlouvy o EU s tím, že akce týkající se oblastí obsažených v článku 29 budou spadat do hlavy IV Smlouvy o založení Evropského společenství, a aby současně stanovila používání kvalifikované většiny pro jejich přijetí; žádá Radu o přijetí nového rozhodnutí podle článku 67 Smlouvy o ES, které umožní používání postupu spolurozhodování pro opatření Společenství uvedené v hlavě IV a zrušení omezení působnosti Soudního dvora;

4. vyzývá Radu k co nejrychlejší změně svého jednacího řádu tak, aby byly zpřístupněny návrhy znění přípravných legislativních aktů a stanoviska členských států, a to zvláště při diskusích a jednáních o otázkách týkajících se prostoru svobody, bezpečnosti a práva;

5. navrhuje Komisi, aby zavedla postup, v jehož rámci budou Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci pravidelně poskytovány informace o vnějších aspektech prostoru svobody, bezpečnosti a práva, zvláště o vyjednávání dohod a o politickém dialogu s třetími zeměmi a s mezinárodními organizacemi;

Svoboda, bezpečnost, právo a solidarita

6. domnívá se, že opatření spojená s rozvojem prostoru svobody, bezpečnosti a práva musejí být zahrnuta do rámce Společenství nejenom z právního hlediska, ale také z hlediska uskutečňovaných politických cílů v duchu solidarity s jednotlivými členskými státy a jejich občany; za tímto účelem by měla Rada pro spravedlnost a vnitřní věci odstranit překážky ve své práci a usnášet se zejména po dohodě s:
– Radou pro rozvoj, všeobecné záležitosti a sociální věci při vymezování politik imigrace, integrace a znovupřijetí,
– Radou pro rozpočet a všeobecné záležitosti při stanovování opatření finanční solidarity, a

to jak při zavádění systému kontroly hranic a azylové politiky, tak při budování infrastruktur a zdrojů nezbytných pro civilní ochranu a pro prevenci katastrof a teroristických útoků;

Integrace prosazování základních práv

7. je i nadále přesvědčen, že uskutečňování prostoru svobody, bezpečnosti a práva vyžaduje ještě vyšší míru angažovanosti ze strany jednotlivých institucí při prosazování co nejvyšší míry ochrany základních práv jak v zájmu osob, tak pro zamezení jakéhokoli následného zpoždění nebo odmítnutí provedení přijatých opatření; navrhuje, aby:
– každý nový legislativní návrh, zvláště pokud se týká prostoru svobody, bezpečnosti a práva, byl doprovázen zdůvodněným vyhodnocením svého dopadu na základní práva; dále vyzývá pracovní skupinu komisařů pro základní práva, aby pravidelně informovala Výbor pro občanské svobody o hlavních problémech, s nimiž se setkává;
– budoucí každoroční jednání o prostoru svobody, bezpečnosti a práva byly také příležitostí k vyhodnocování ochrany základních práv v rámci Unie, a to na základě specifických tématických zpráv vypracovaných za tímto účelem jednak Komisí v rámci zprávy uvedené v článku 212 Smlouvy o ES a jednak agenturou pro lidská práva;

8. domnívá se, že pro prosazování lidských práv je naléhavě třeba přijmout tato opatření:
– přijetí odpovídajících opatření pro prosazování integrace minorit a pro boj proti jakékoli formě diskriminace (čl. 13 Smlouvy o ES), včetně přijetí rámcového rozhodnutí o potírání rasismu a xenofobie po nové konzultaci s Evropským parlamentem;
– rozvíjení programu kvality v Evropě v souladu s jeho doporučeními… (Costa) ve spolupráci se členskými státy;
– přijetí společných opatření v oblasti přístupu k občanské a k trestní justici v Evropě (s vyloučením dvojích norem pro přeshraniční případy);
– posílení procedurálních záruk v procesu přijímání opatření na ochranu obětí (viz návrh BE týkající se restorativní justice);
– formální převzetí Evropského kodexu policejní etiky ([1]) Evropskou unií, přičemž tento kodex byl již neformálně přijat Radou pro spravedlnost a vnitřní věci dne 28. 10. 2004([2]), a posílení úlohy CEPOLu;

Migrační a azylová politika a politika překračování hranic

9. (nutno doplnit o pozměňovací návrhy na základě posledního vývoje a návrhů Komise).

Boj proti organizovanému zločinu a terorismu

10. je i nadále přesvědčen, že jakákoli bezpečnostní politika uvnitř Unie vyžaduje nejenom vzájemnou důvěru, ale také stanovení společných cílů, odpovídajících zdrojů a právního rámce a záruk pro občany; z tohoto hlediska je politováníhodné, že:
– na jedné straně zatím neexistuje skutečná evropská strategie pro vnitřní bezpečnost,

[1] (European Code of Police Ethics, Recommendation REC (2001) 10 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 September 2001)
[2] (Council of the European Union, Draft Conclusions of the Council regarding Police professional standards concerning international police cooperation, Brussels 28 October 2004, 11977/2/04)

která by stanovila konkrétní cíle, odpovědnost za provádění, očekávané výsledky a objektivní kritéria hodnocení výkonů,
– na straně druhé, nehledě k těmto nevyjasněným cílům, jichž je nutno dosáhnout na evropské úrovni, členské státy vyžadují přijetí všeobecných opatření pro shromažďování údajů a pro přístup k nim, ať už jsou operativního charakteru (s uplatňováním principu poskytování osobních údajů) nebo jsou spojeny s každodenní činností občanů (cestování, komunikace);

11. rozhodl, ačkoli Rada neposkytla v této oblasti dostatek informací, pověřit svůj parlamentní výbor, aby zjistil, jaká strategická a operativní opatření se činí v současné době na evropské úrovni pro boj proti terorismu a organizovanému zločinu; z tohoto důvodu LIBE do konce roku 2005 vyslechne:
– odpovědné činitele SITCENu a generálního sekretariátu Komise pověřené politikami boje proti organizovanému zločinu,
– odpovědné činitele EUROPOLu, EUROJUSTu a OLAFu za účelem ověření současného stavu spolupráce mezi členskými státy a institucemi Unie a možných perspektiv této spolupráce,
– odpovědného činitele INTERPOLu za účelem ověření současného stavu a perspektiv spolupráce mezi INTERPOLEM a jednotlivými členskými státy, EU a jejími agenturami a systémy pro výměnu informací,
– vnitrostátní soudní a policejní orgány za účelem ověření skutečného dosahu spolupráce mezi jednotlivými členskými státy, mezi členskými státy a EU a jejími agenturami (výměna údajů, společné týmy, bilaterální dohody),
– zástupce jednotlivých národních parlamentů pověřených výše uvedenými otázkami;

12. vyzývá Komisi, aby:
– předložila právní základ pro vypracování evropského seznamu osob, skupin a aktivit dotčených omezujícími opatřeními v rámci boje proti terorismu, a osob, které by mohly ohrožovat veřejný pořádek (čl. 96 a 99 Schengenské úmluvy),
– přezkoumala použitelnost těchto seznamů při zachování reciprocity v mezinárodních vztazích, a to zvláště s USA,
– předložila nový právní základ pro Europol a připravila intenzivnější formy spolupráce mezi Europolem a Eurojustem a vhodné formy kontroly těchto dvou subjektů Evropským parlamentem a národními parlamenty;

Mezi politikou všeobecného dohledu a nároky na úměrnost a ochranu osobních údajů

13. sdílí přístup Evropské rady účelně spravovat informace, jimiž disponuje Unie a členské státy, a prosazovat vzájemné operativní propojení informačních systémů zpracovávajících informace, jež mohou být přímo nebo nepřímo užitečné pro evropskou bezpečnostní politiku Unie (např. databáze SIS, VIS, SID, EURODAC a další); připomíná nicméně, že všechny tyto systémy byly vyvinuty za jasně stanoveným účelem a při dodržování zásad proporcionality, které z důvodů ochrany osobních údajů mohou v demokratických společnostech opravňovat k omezením při jejich využívání;

14. připomíná, že tato omezení nemohou být odstraněna prostě kvůli novým požadavkům v oblasti boje proti terorismu a organizovanému zločinu, ale že je zapotřebí se předem

dohodnout na žádoucích cílech a v důsledku toho stanovit, jaké informace jsou nezbytně nutné pro dosažení těchto cílů;

15. znovu žádá, aby byla stanovena společná kritéria ochrany osobních údajů v oblasti bezpečnosti, jež by se zakládala na principech stanovených Evropskou radou a Evropskou konferencí sdružující organizace na ochranu údajů (viz návrh doporučení Duquesne), a znovu vyzývá k založení společného úřadu na ochranu osobních údajů při policejní a soudní spolupráci, sdružujícího vnitrostátní a evropské organizace v rámci institucí EUROPOL, EUROJUST SIS a SID; tento orgán by byl pověřen kontrolou, zda evropské orgány dodržují normy ochrany, a poskytoval těmto orgánům pomoc při legislativní činnosti;

16. lituje z tohoto důvodu unáhlenosti při používání nových technologií (biometrie ve vízech a cestovních pasech) a postupů (používání údajů pocházejících ze soukromého zdroje) bez důkladného vyhodnocení jejich spolehlivosti; lituje, že neexistuje jasná vize nebo strategie používání těchto technologií pro hraniční kontrolu; požaduje zlepšení politického procesu v této oblasti;

17. opakovaně nesouhlasí s malou transparentností a s chybějící veřejnou diskusí ohledně výběru těchto technologií a vyjednávání jak na úrovni technických týmů Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), tak se správními úřady USA; připomíná svůj nesouhlas s použitím čipů „RFID“ v pasech evropských občanů a vyzývá Komisi k důkladnému prověření těchto technologií ještě předtím, než budou použity na několika stech miliónů těchto dokladů.